

میدهند بعد از صدور حکم باز هم سه ماه یا چهار ماه دیگر این مسئله بوقلم احراء و عمل گذاشته نشود بجهت اینکه حکم يك چیز است که از طرف دولت صادر میشود که انتخابات را شروع کنند.

ولی عملش دیگر معلوم نیست و در آنجا هم ابتدای عمل را معین نکرده و بنده در این پیشنهاد ابتدای عمل را معین کرده ام یعنی روز اول سه ماه انجمن نظارت اعلان انتخابات را منتشر نماید و البته در این صورت دیگر این اشکالی که يك مدتی حکم بلااجراء مانند رقم خود شد این است که بنده پیشنهاد کرده ام شش ماه نوشته شود برای اینکه از شش ماه قبل شروع بتهیه مقدمات شود سه ماه به آخر دور مانده اعلان انتخابات منتشر شود البته آنوقت ده بازده روز برای انتشار اعلان طول میکشد و بیست و پنج روز هم مدت دادن نمره و گرفتن رأی خواهد بود و به هم برای استخراج آراء و فرستادن آنها خواهد بود ولی اگر حکم باشد همانطوریکه عرض کردم آن نظر بریکه آقایان دارند و مقصودشان تسریع انتخابات است محفوظ نخواهد ماند زیرا حکمش میشود ولی بوقلم عمل نخواهد آمد لیکن حالا که آقایان پنجم ماه به آخر دوره مانده رای پیشنهاد کرده اند بنده هم با آن موافقت می کنم.

رئیس - آقای کازرونی (اجازه)

کازرونی - بنده هم با پیشنهاد موافقت

رئیس - آقای فاطمی (اجازه)

فاطمی - بنده يك سوالی دارم این شرطیکه چه در این پیشنهاد و چه در آن قانون نوشته شده که بایستی در ظرف فلان مدت شروع بانتخابات بشود بنده میخواهم به بینم اگر فرضاً در اول سه ماهیکه در این قانون نوشته شده در يك ولایتی شروع بانتخابات نشد آیا این امر لطمه بانتخابات آن محل وارد میکند یا خیر؟ و این مسئله باید توضیح داده شود که بعد دچار اشکال نشویم.

زیرا بنده خاطر هست که در دوره چهارم یکی از نمایندگان را برای اینکه دادن رأی از پنج روز تجاوز کرده بود اعتبارنامه اش را از مجلس رد کردند حالا میخواهم به بینم آیا این شروع هم بمنزله همانست که اگر از اول سه ماه شروع نشد و از یازده روز بعد شروع شد انتخابات فاسد خواهد شد یا اینکه بقوت خودش باقی است.

خوبست این مسئله توضیح داده شود که مطلب معلوم باشد مخبر - عرض میکنم در این قسمتی که فرمودند سابق هم مبتلا بودیم و چیز تازه

نیست در قانون انتخابات سابق نوشته بودند که سه ماه به آخر دوره تقنینیه مانده بایستی انتخابات دوره بعد شروع شود ولیکن مادر عمل میدیدیم که بعضی از دولتها این اصل را مراعات میکردند ولی با يك مسامحه و تاملهایی و بعضیها هم هیچ مراعات نمی کردند.

ولی این قانون را که ما میخواهیم وضع کنیم طوری ترتیب داده ایم که اگر دولت ها نخواهند مطابق جریان طبیعی رفتار کنند هم دولتها مقصر هستند و هم این که حقوق مردم ازین نمی رود چنانچه سابق بر این بعد از یکسال که از دوره تقنینیه گذشته بود تازه دولت انتخابات يك نقطه دیگری را شروع می کرد و البته اگر حالا هم اینطور شود از این دولت بشود سؤال و استیضاح کرد ولی در این حال هم حق مردم ضایع نمی شود.

رئیس - رأی میگیریم به پیشنهاد آقای بیات آقایانی که موافقت قیام فرمایند (اغلب قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه شد.

باین پیشنهادیکه خوانده شد رأی گرفته شد

(بعضی از نمایندگان اظهار داشتند به ماه رأی گرفته شد. بعضی دیگر گفتند بشش ماه)

رئیس - بچیزیکه ایشان میگویند که رأی نمیگیریم بآن چیزیکه نوشته بودند رأی گرفته شد.

پیشنهاد آقایان بیات و حائری زاده - بنده ماده (۵۵) (۵۶) راپرت کمیسیون تجدید نظر در قانون انتخابات را بعنوان دو ماده الحاقیه پیشنهاد مینمائیم (ماده ۵۵ بشرح ذیل خوانده شد)

ماده ۵۵ - هر گاه در حین جریان انتخابات يك یا چند نفر از اعضاء انجمن نظارت از حضور در انجمن تملیل یا استتکاف نمایند مادامی که اکثریت باقی است جریانات انتخابات تعقیب و بعضو مستتکف اخطار میشود.

چنانچه تا دو جلسه در استتکاف خود باقی باشد حکومت بجای عضو مستتکف از اعضاء علی البدل یک نفر را برای عضویت انجمن بحکم قرعه دعوت می نماید.

رئیس - پیشنهاد شده است جلسه ختم شود.

بعضی از نمایندگان - صحیح است رئیس - بقیه مذاکرات میماند برای جلسه بعد روزه شنبه (مجلس ده دقیقه بعد از ظهر ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - حسین پیرنیا منشی طاهری منشی - دکتر احتشام طباطبائی

جلسه ۱۹۳۴

صورت مشروح

مجلس پنجم پنجم

شهر یور ۱۳۰۴ مطابق هفتم صفر سنه ۱۳۴۴

مجلس دوساعت و نیم قبل از ظهر بر ریاست آقای حسینخان پیرنیا تشکیل گردید

صورت مجلس سه شنبه سوم شهریور را آقای آقا شیخ هادی طاهری قرائت نمودند

رئیس - آقای شوشتری (اجازه)

شوشتری - قبل از دستور عرضی ندارم.

رئیس - آقای دولت آبادی حاج میرزا یحیی دولت آبادی.

ملفت نشدم بنده را غائب با اجازه نوشته بودند یا بی اجازه نوشته اند بنده اجازه خواسته بودم

رئیس - چون کمیسیون تشکیل نشده بود در روز تشکیل شد مراجه میشود با نجابند تکلیف معین می شود

آقای قشقائی (اجازه)

آقای میرزا اسمعیل خان قشقائی - عرض بنده راجع به آقای مساوات بود که غایب بود بی اجازه نوشته شده است در صورتی که همه آقایان می دانند ایشان مریض هستند و عریضه اش هم نوشته شده است

رئیس - آقای امامی خوئی (اجازه)

آقای میرزا جواد خان امامی - بنده در دستور عرض دارم

رئیس - نسبت بصورت مجلس مغالفی نیست؟ (گفته شد خیر)

رئیس - آقای شوشتری (اجازه)

شوشتری - عریض بنده خیلی مختصر ولیکن خیلی مهم است هم از نقطه نظر دیانت و هم از نقطه نظر سیاست هر يك از آقایان نمایندگان محترم هر يك از افراد مملکت از دولت و غیر دولت همینطور که موظفند اگر موقعی نلزمه و رخنه در مملکت بیه اشود قنرات قلبیه خودشانرا اظهار بکنند

به بین مناسبت بلکه بنحو اكمال اگر نلزمه بقالم دیانت و روحانیت واقع شد هر يك از نمایندگان باید اظهار تائیر بکنند

دیروز بنده در یکی از روزنامه ها قضیه مدینه منوره و مبارده مدینه و اسائه ادبی را که بمسقط الرسول و قبر مقدس حضرت ختمی مرتبت شده خواندم و خوشوقت شدم که از نقطه نظر اهمیت آنرا در صفحه اول وستون اول قرار داده بودند. این قضیه فوق العاده قلب هر مؤمنی را

جریمه دار میکند و در اینموقع تصور می-کنم مجلس شورای ملی که نماینده افکار دیانتی و سیاسی عموم ایرانیان و خاصه مسلمانهای شیعی مذهب است گذشته از این که تمام عالم بمقبر-الرسول هلاقه مخصوصی دارند و آقایان نمایندگان تأثرات قلبیه خودشانرا اظهار میکنند و تذکر میدهند و باید تذکر داده شود چون دیگر اینجامواد استرحام نیست باید بدولت محترم اسلامی وقت تذکر داده شود که بانظر نمایندگان محترم و مجلس شورای ملی برای جبران این اسائه ادبی که شده اقدام عاجلی بفرمایند

رئیس - آقای مدرس (اجازه)

مدرس - بنده بصح خدمت آقای رئیس الوزرا بودم این مسئله را که در روزنامه هادید بودم خیلی بدو که بنده خدمتشان رسیدم اهمیت دادند فرمودند که فوریت درصدد تحقیق بر میآیم که بینم واقعت آن چیست و البته باید خیلی اهمیت داده شود البته حالا که درصدد تحقیق بر می-آید و حقیقت بهتر کشف میشود برداشت محض اطلاع آقایان عرض شد

رئیس - آقای کازرونی (اجازه)

کازرونی - عرضی ندارم

رئیس - آقای امامی خوئی (اجازه)

امامی - بنده تقاضا میکنم بعد قانون انتخابات خبر کمیسیون بودجه راجع به ستر گور جزود دستور شود

رئیس - رأی میگیریم آقایانیکه این تقاضا را تصویب می کنند قیام فرمایند (عده قلبیلی قیام نمودند)

رئیس تصویب نشد

آقای آقامیرزا ایدالله خان (اجازه)

آقای آقامیرزا ایدالله خان - گمان می کنم عموم آقایان نمایندگان بخوبی مستحضرنند که بنده در پیشرفت سه نسبت آرزو داشتم خدمت کنم یکی در قسمت صحیه و یکی در قسمت معارف دیگری در قسمت امور فلاحی ولی در هیچکدام موفق نشده ام بالینکه تصور میکنم تمام نمایندگان کمال مساعدت رادراینمخصوص داشته باشند.

از جمله يك پیشنهاد عام المنفعه بمقام محترم مجلس تقدیم کردم راجع بموضوع مالاریا که سالهاست مملکت را قتل هام میکند و تقریباً یکسال متجاوز است که این پیش-نهاد من مطرح شده است در کمیسیون مبتکرات و کمیسیون دیگر و امروز بمقام ریاست استدها میکنم

اعضاء باقیمانده و تماشاچیان بعد از اعضاء مستنکف بطور قرعه تعیین خواهد نمود
رئیس - آقای کازرونی
(اجازه)

کازرونی اینجا نوشته شده بجای مستنکف دعوت بکنند.

فقط بسته بنظر حکومت است یعنی از اعضاء علی البدل هر که را که حاکم بخواهد دعوت کند بجای آنهائی که استنکاف کرده اند و گمان نمیکنم اگر چنانچه این ترتیب اجرا شود موافقتی داشته باشند با آن نظریه که آقای ملک داشته اند تجدید نظر در قانون انتخابات.

نهایت سابق بر این یک غلط کاری هائی برخلاف قانون می شد

اینجا قانون آن غلط را رفع می کند و مطابق با قانون می کند چنانچه باقی میماند نظار یعنی آنهائی که یک عزت نفس دارد بمجرد اینکه یک اهانتی از طرف اقلیت انتخاب کنندگان شد یا یک نهدیدی از طرف یک مقامی به آنها استنکاف می کنند و گوشه گیری اختیار می کنند میفرمائید نمی شود

در صورتی که مکرر مبتلا بمانده است و این دوسیه هائی که در مجلس است حاکی از این عرضی است که بنده می کنم پس این سهولت انجام می گیرد و بمیل خودشان یک هدیه مستنکف میکنند و یکمده را انتخاب می کنند پس اقل بفرمائید از آن عده که عضو علی البدل باید بود بحکم قرعه انتخاب کنند

والا اگر این طور نباشد گمان نمیکنم مقصود جنابعالی انجام شده باشد
مغیر - جواب آقا مکرر داده شده است
رئیس - آقایان بکنند پیشنهاد آقای کازرونی را تصویب میکنید قیام فرمائید
(عده قلبی قیام نمودند)

رئیس - تصویب نشد. پیشنهاد آقای سلطانی.

(شرح ذیل خوانده شد)

پیشنهاد میکنم در ماده ۵ بعد از اعضاء علی البدل لفظ بحکم قرعه اضافه شود.

رئیس - بفرمائید

سلطانی - بنده تصور میکنم آقای مغیر این را قبول کنند که مواد متناقص نباشد زیرا در ماده ۵ معین در این ماده هم باید ذکر شود و اگر قبول بفرمائید ضرری ندارد.

مغیر - بعقیده بنده محتاج نیستم اینجا ذکر قرعه بشود زیرا لفظ اکثریت در اول ماده ذکر شده و نوشته شده هر گاه اکثریت هیئت نظار از حضور در انجمن نظار استنکاف نمایند آنوقت باین عبارت منتهی میشود که هر گاه در حال استنکاف باقی ماندند تکلیف حکومت چیست والا

هر گاه از ۹ نفر اعضاء انجمن ۵ نفر یا ۴ نفر استنکاف ورزیدند تکلیف حکومت عود میکند بماده ۵ و البته آنوقت بحکم قرعه معین میکنند در هر صورت اینجا ذکر قرعه لازم نیست و حکومت کلیه ۹ نفر عضو علی البدل را دعوت

میکند و اگر لفظ قرعه را اضافه کنیم عبارت مخلوط میشود.

سلطانی - پس بنده پیشنهادم را مسترد میدارم

رئیس - رأی میگیریم بماده پنجاه و ششم آقایان بکنند تصویب میکنند قیام فرمائید
(اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. شش فقره ماده الحاقیه از طرف آقایان رسیده است که باید قرائت شود.

رئیس الوزراء دیروز در بی سیم برلن و امروز در رویتر بعضی از اخبار رسیده است که فوق العاده اسباب نگرانی است اخبار رویتر این است که عرض میکنم:

بیت المقدس ۲۲ اوت از منبع موثقی اطلاع رسیده است که وهابیه حمله بمدینه کرده اند و دو روز قبل بمباران شروع شد و خرابی زیاد وارد شد گنبد مسجد بزرگ که در آن مقبره پیغمبر علیه السلام بود صدمه خورد و مسجد حمزه عمومی پیغمبر علیه السلام بکلی خراب شد

اگر چه بنا بامری که شد وزارت خارجه فوراً در صدد تحقیق بر آمد که مدرك صحیحی بدست بیاید ولی از نقطه نظر اهمیت بنده لازم دانستم بمعرض مجلس شورای ملی برسانم تا در این موقع اگر صلاح بدانند از طرف مجلس کمیسیونی تشکیل شود که با موافقت نظر دولت بر این کار رسیدگی کنند.

جمعی از نمایندگان - صحیح است
رئیس - مواد الحاقیه خوانده شود؟
جمعی از نمایندگان - خیر تنفس داده شود.

(در این موقع جلسه برای تنفس تعطیل و پس از نیم ساعت مجدداً تشکیل گردید)

رئیس - آقا میرزا سید احمد بهبهانی
(اجازه)

آقا میرزا سید احمد بهبهانی - از دیروز که این خبر غیر مترقبه در روزنامه مشاهده شد بنده يك حال ناخوش و پریشانی در عموم مشاهده کردم امروز صبح هم باین قلب پر از تازگی بمجلس آمدم و در چه اغلب از آقایین و کلا بلكه همه و کلام مشاهده شدت تاثر را کردم

(نمایندگان - صحیح است)

و از همین جهت قبل از تشکیل جلسه با آقای مدرس مذاکره کردم که در این زمینه در مجلس صحبتی شود و بواسطه همان صحبتی که خودشان فرمودند که صبح

آقای رئیس الوزراء راملاقات کرده بودند و فرمودند که چون این خبر از جائی تایید نشده لهدابنا شده است آقای رئیس - الوزراء تحقیق بکنند و اطلاع بدهند در موقع قبل از تنفس که آقای رئیس - الوزراء تشریف آوردند و این بیانات را فرمودند حقیقه بنده می بینم که قلوب هیچیک از آقایان بحال خود باقی نمانده (جمعی از نمایندگان صحیح است)

و در حال تزلزل است و يك چو امر مهمی که نسبت بدیانت اسلام واقع شده چنانچه می بینم و مشاهده میکنم نمایندگان احق واولی هستند بتاثر در این قضیه و البته همانطور که آقای رئیس الوزراء تقاضای يك کمیسیونی کردند باید همچو کمیسیونی تشکیل شود و تعیین آن کمیسیون هم بایستی باینکه هر دو به شود و بملاوه در اغلب امور مهمه هم واقع میشد سابقه اینطور بوده است که مجلس تعطیل میشده است.

این است که بواسطه اهمیت موضوع و اینکه در ترتیب و تعیین آقایان نمایندگان که باید آن کمیسیون را تشکیل بدهند و الان هم پریشانی افکار آقایان رالاحظه میکنم که الان نمیتوانند باینکه حواس جمعی مشغول کار بشوند باین جهت از آقایان تقاضا میکنم که اجازه بدهند این جلسه بهمین جهت تعطیل شود و این تقاضا را خدمت آقای رئیس تقدیم میکنم و عرض میکنم که اگر آقایان موافقت بفرمائید در مرتبه اول دستور جلسه آتی به راجع به تعیین کمیسیون و تعقیب این کار باشد.

جمعی از نمایندگان - صحیح است
رئیس - خوب میفرمائید جلسه ختم شود.

جمعی از نمایندگان - بلی
رئیس - جلسه آتی روز یکشنبه (مجلس نیم ساعت قبل از ظهر ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی
حسین پیرنیا
منشی طاهری

منشی - دکتر احتشام طباطبائی
صورت مشروح مجلس
یوم هشتم شهر یور هزار
و سیصد و چهار مطابق
۱۰ صفر ۱۳۴۴

مجلس دو ساعت و بیست دقیقه قبل از ظهر بریاست آقای حسینخان پیرنیا تشکیل گردید.

(صورت مجلس پنجشنبه پنجم شهر یور را آقای آقا میرزا شهاب قرأت نمودند.)

رئیس - آقای اخگر
(اجازه)
اخگر - آقای ضیاء در جلسه گذشته